

Ο.Ε.Δ.

– Καὶ ὅμως... Καὶ ὅμως, καλὰ εἶναι αὐτὰ ὅσα λέτε, ἀλλά, τί τὰ θέλετε, ἡ κοινωνία μας δὲν πιστεύει πλέον. Ἡ πίστις δὲν εἶναι διὰ τὴν ἐποχὴν μας. Λυπηρὸν αὐτό, ἴσως, ἀλλά ἔτσι εἶναι!

Καὶ ὁ εὐγενὴς κοσμικὸς κύριος, ὁ ὁποῖος δὲν θέλει νὰ θίξη κανένα, ἀλλά καὶ δὲν θέλει νὰ αἰσθανθῆ τὸν ἑαυτὸν του μακρὰ ἀπὸ τὴν νοοτροπία τῆς ἐποχῆς, ἐπῆρε τὸ ὕφος τοῦ ἀνθρώπου ποὺ μετὰ λύπης συμμορφώνεται πρὸς τὸ μοιραῖον. Ἡ πίστις... ὦ, ναί, καλὴ βεβαίως, προσέφερεν ὑπηρεσίας εἰς τὸ παρελθόν, ἀλλὰ τώρα!...

Ἀλλὰ τὸν γνωρίζομεν, πλέον, τὸν εὐγενῆ αὐτὸν καὶ συμβιβαστικὸν κύριον! Εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ἤθελε μὲν τὴν πίστιν, ἀλλὰ διὰ τὸν ἀπλοῦν ἄνθρωπον, ἐνῶ αὐτὸς ὁ... σύνθετος, αὐτὸς εἶχε τὴν γνῶσιν, ἡ ὁποία καθίστα περιττὴν τὴν πίστιν. Καὶ ὅταν μὲ τὴν πρόοδον τῆς συνομιλίας μας τὸ ζήτημα ἐτέθη ποία εἶναι, τέλος πάντων, αὐτὴ ἡ περίφημος περὶ τῆς Ἀρχῆς καὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ κόσμου γνῶσις, ἡ ὁποία καθιστᾷ διὰ τὸν μορφωμένον ἄνθρωπον περιττὴν τὴν πίστιν, τότε... ὁ εὐγενὴς συμβιβαστικὸς κύριος εἶχεν ἐξαφανισθῆ ἐν τῷ μεταξύ ἀπὸ τὴν συντροφιά μας

Καὶ τώρα ὁ φίλος μας μᾶς ἦλθε πάλιν, μὲ τὸ «νέον» ὄπλον, τὸ ὄπλον τῆς «ἐποχῆς μας».

Ἡ ἐποχὴ μας! ὦ! Ἡ ἐποχὴ, ἡ ὁποία δὲν χρειάζεται τὴν πίστιν.

Δὲν τὴν χρειάζεται! Βέβαια, ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος ἔχει μέσα του τόσον βαθειὰ ριζωμένο τὸ αἶσθημα τῆς εὐτυχίας, τῆς βεβαιότητος περὶ τῆς αὔριον, ὁ πολιτισμὸς τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος ἔφερεν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα τέτοιους θαυμαστοὺς ὄρους εὐτυχισμένης ζωῆς, ὥστε σήμερον ὁ ἄνθρωπος κοντεύει νὰ ξεχάσῃ τί ἐστὶ στενοχωρία. Διαβάζει, εἰς τὰ βιβλία τοῦ παρελθόντος, ὅτι ἄλλοτε οἱ ἄνθρωποι εἶχαν θλίψεις, εἶχαν ἀνησυχίας, πολέμους καὶ ἀπειλὰς πολέμων, ἔβλεπαν τὴν ζωὴν μὲ ἓνα αἶσθημα ἀδημονίας, καὶ δὲν τὰ καταλαβαίνει αὐτά. Θλίψεις, καὶ ἀγωνία, καὶ πόλεμοι, καὶ μίση, καὶ ἀπόγνωσις, καὶ αὐτοκτονίαι; Ἄγνωστα πράγματα εἰς τὴν ἐποχὴν μας. Τί τὴν χρειάζεται λοιπὸν ἡ ἐποχὴ μας τὴν πίστιν; Τί νὰ τὴν κάμη;

Ἀλλὰ ἐδῶ ὁ συμβιβαστικὸς καὶ εὐγενὴς φίλος μας διαμαρτύρεται.

– Μὲ συγχωρεῖτε, μὲ συγχωρεῖτε! Ἐγὼ δὲν εἶπα τέτοιο πράγμα! Ἐγὼ δὲν εἶπα ὅτι ἡ πίστις δὲν χρειάζεται εἰς τὴν ἐποχὴν μας, εἰς τὸν [σελ. 194] χιλιοβασανισμένον ἄνθρωπον τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος. Ἐγὼ εἶπα ἄλλο, ὅτι... νά, πῶς τὸ θέλετε... ἡ ἐποχὴ μας δὲν εἶναι διὰ τὴν πίστιν!

– Δηλαδή;

*

... Δηλαδή... Τί δηλαδή! Τί νά μάς εἰπῆ τώρα ὁ εὐγενῆς καὶ καλόκαρδος κοσμικὸς κύριος, ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ «ναὶ μὲν ἀλλά», ὁ ὁποῖος θὰ ἐπροτιμοῦσε, ἂν ἦτο δυνατόν, νά μυρίζη λιβάνι καὶ οὐῖσκι μαζύ, νά μὴ χαλᾷ τὸ χατῆρι κανενός, πρὸ παντὸς τὸ χατῆρι τοῦ «ἐγώ» του. Τί νά μάς πῆ τώρα! Διατί δὲν εἶνε ἡ ἐποχὴ μας διὰ τὴν πίστιν; Διότι ἡ ἐποχὴ μας ἔχει τὴν περὶ τοῦ παντὸς γνῶσιν; Αὐτό, τὸ εἶδε πλέον, μόνον ὡς εἰρωνεῖα θὰ ἠμποροῦσε νά λεχθῆ. Διότι ὁ ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς μας εὐρῆκε μόνος του τὸ μυστικὸν τῆς μακαριότητος καὶ τῆς εὐτυχίας; Εἶπαμε νά ἀφήσωμε τὰς τραγικὰς εἰρωνεῖας. Τότε λοιπόν;

– Μά, νά, πῶς τὸ θέλετε ! Ἡ πίστις σήμερον... νά, δὲν τὴν βλέπετε στὸν κόσμον. Πῶς νά σᾶς πῶ, ἡ πίστις δὲν εἶναι πλέον...

– Δὲν εἶναι πλέον τῆς μόδας, θέλετε νά πῆτε! Ἔτσι;

– Δηλαδή, ὄχι ἀκριβῶς ἔτσι, ἀλλά...

... Ἀλλὰ ἔτσι περίπου. Ἡ πίστις δὲν εἶναι πιά στὰ φηγουρίνια τοῦ Πρεντάν, δὲν μιλοῦν περὶ πίστεως στοῦ Τζῆ Μπῆ... Ἄ, ὄχι, μὲ συγχωρεῖτε, αἱ αἴθουσαι τοῦ Τζῆ Μπῆ (ἄς δοθῆ εἰς τοὺς ἀμυήτους ἢ ἐξήγησις: τοῦ ξενοδοχείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας) ἔχουν ἀκούσει καὶ ἀκούουν λόγους Πίστεως, καὶ θερμῆς Πίστεως μάλιστα...

– Ναί, ἔχω ἀκούσει!...

– Ἔχετε ἀκούσει!... Καὶ ἔχετε ἀκούσει σὲ πόσα ἀριστοκρατικά, πράγματι ἀριστοκρατικά, σπίτια τοῦ κόσμου ἡ Πίστις ἐκπροσωπεῖται, μὲ ὄλην τὴν τὴν δύναμιν μάλιστα; Καὶ σὲ πόσα ἐπιστημονικὰ σπουδαστήρια; Καὶ πόσοι παρακολουθοῦν τὴν χριστιανικὴν κίνησιν; Πόσα ἀντίτυπα –πόσα ἑκατομμύρια ἀντιτύπων– βιβλίων, περιοδικῶν, ἐφημερίδων, ποὺ εἶναι ἐμπνευσμένα ἀπὸ τὴν Πίστιν, ἐκυκλοφόρησαν τοῦτο τὸ ἔτος εἰς τὸν κόσμον; Τί κυκλοφορίαν εἶχαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, μέσα εἰς αὐτὴν τὴν Ἀθηναϊκὴν κοινωνίαν μας τέτοια ἔντυπα; Πόσοι παρηκολούθησαν, καθ' ἓνα οἰονδήποτε τρόπον, μίαν συγκέντρωσιν λατρείας τὴν περασμένην Κυριακὴν; Εἶχατε ποτὲ τὸ ἐνδιαφέρον νά τὸ ἐρευνήσετε αὐτό, νά ἐρωτήσετε ὄχι τὴν φαντασίαν σας, ἀλλὰ τὰς πηγὰς ποὺ θὰ ἠμποροῦσαν νά σᾶς πληροφορήσουν ἐγκύρως;

*

Ἀλλὰ ὁ φίλος μας εἶχε πάλιν ἐξαφανισθῆ. Τέτοια πράγματα... Τοῦ ἐφαίνοντο Κινέζικα! Οὔτε εἶχε σκεφθῆ ποτέ του νά ἐξετάσῃ τέτοια ζητήματα.

Τότε λοιπόν;

Ἄφοῦ τὸ ἐμπόδιον διὰ τὴν πίστιν δὲν εἶναι ἡ Γνῶσις καὶ ἡ Ἐπιστήμη, οὔτε ὁ ἀνθρώπινος πολιτισμὸς, οὔτε κἂν ἡ ἔλλειψις ζωντανῆς καὶ ἐπαρκοῦς ἐκπροσωπήσεως τῆς πίστεως μέσα εἰς αὐτὴν τὴν μοντέρναν κοινωνίαν μας, τότε ποῦ εἶναι τὸ ἐμπόδιον;

Ὁ φίλος μας, πού ἔφυγε ἀποτόμως ἀπό τήν συντροφιάν, μάς ἔδωσε, μέ αὐτήν τήν φυγήν του, τήν ἀπάντησιν. Συμβολικήν, ἀλλά ὀρθήν. Τò ἐμπόδιον εἶναι ὅτι ὁ ἄνθρωπος φεύγει, διὰ νὰ μὴ ἀτενίσῃ τὸ φῶς τῆς πίστεως. Αποφεύγει τήν πίστιν, καὶ κατόπιν, ἐκ τῶν ὑστέρων, ζητεῖ λόγους νὰ δικαιολογήσῃ τήν φυγήν του αὐτήν. Εἰς τὸ τέλος λοιπὸν τὸ ζήτημα καταλήγει νὰ εἶναι ζήτημα προαιρέσεως. Καλῆς ἢ κακῆς προαιρέσεως.

Ὁ. Ἐ. δ.

Ὅπερ ἔδει δεῖξαι...